

BOLALARNI DORIVOR O'SIMLIKLAR BILAN DAVOLASH

Imamova Y.A.

Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Farmakognoziya va Farmasevtik texnologiya kafedrasida assistenti.

Kalit so'zlar: Qayin ko'rtagi, Jo'ka gullari, Maymunjon mevalari, Lansetsimon zupturum yoki katta zupturum, aloe o'somligi, Oddiy tog'jambul.

Annotatsiya. Qadimdan bizda bemorlarni o'simlik dunyosi bilan davolash urf bo'lib kelingan. Sababi o'simliklardan tayyorlangan dorilarning nojo'ya ta'siri sezilmaydi yoki yo'q. Ammo keyingi yillarda tabiiy dorilarni kam qo'llaydigan bo'lib qolgan. Chunki oxirgi yillarda kimyoviy dori garmonlar ishlab chiqarilishi ko'payib ketmoqda va insonlar ongida ularsiz kaasallik chekinmaydigandek go'yo. Osimliklar bilan davolash kasallikning oldini olishda katta ahamiyatga ega.

Bolalar kimyoviy dorilarga o'ta sezuvchan bo'lishadi. Shuning uchun ularni iloji boricha tabiiy va bezarar deb xisoblangan o'simliklar bilan davolagan ma'qul. Ayniqsa bolalar isitma tushiruvchi salitsil kislotasi bor bo'lgan (masalan aspirin) dorilarni qabul qilganda asoratlar qolishi aniq. Dorivor o'simliklar harorat tushuruvchi, og'riq qoldiruvchi va ter ajralishini kuchaytiruvchi xususiyatiga ega bo'lib, sintetik dori vositalariga nisbatan muloyim ta'sirga ega. Ammo salitsilat saqlagan o'simliklar 12 yoshgacha bo'lgan bolalarda allergik holatlarni chaqirish mumkin. (Qayin ko'rtagi,.....) Bundan tashqari bunday o'simliklar astma kasalligi bilan kasallangan yosh bolalarga ham mumkin emas. Shuning uchun tarkibida shunday modda bo'lmagan bir xil simptomatik ta'sirga ega, kasallikni davom etishiga yo'l qo'ymaydigan, harorat tushuruvchi, og'riq qoldiruvchi va yallig'lanishga qarshi ta'sirga ega bo'lgan tarkib ya'ni:

Jo'ka gullari-Flores Tiliae 20 gr

(harorat tushiradi, yallig'lanishga qarshi va og'riq qoldiradi)

Moychechak gullari-Flores Hamomillae 10 gr

(Yallig'lanishga qarshi, og'riqni qoldiradi va yel xaydovchi)

Maymunjon mevalari-Fruktus Rubi Edei 25 gr

haydaydi, harorat tushiradi)

Qayin kurtagi-Gtmma Betulae 15 gr

(Siydik haydaydi, dezinfeksiyalaydi, revmatizmga qarshi ta'sirga ega)

Tayyorlanishi:

1 osh qoshiq yig'mamaning ustiga 200 ml qaynoq suv solinib usti yopiladi va 5-10 daqiqaga usti o'ralib qo'yiladi. Sung ikki qavat dokadan sizilib, kuniga ¼ qismdan

2-3 mahal istemol qilinishi mumkin. Mazzasini yaxshilash uchun ozgina shakar qo'shish mumkin. (Vrach maslaxatidan keyin)

Eslatma: Agar bolada yig'ma orasidagi biron bir o'simlikka nisbatan allergiya bo'lsa o'sha o'simlikni tarkibdan olib tashlash mumkin.

O'simlik yig'malarida damlama tayyorlab bemorga berish, o'simliklardan alohida-alohida damlama tayyorlab istemol qilishdan ko'ra foydalidir. Chunki yig'ma tarkibining birlashgandagi xususiyati yaxshiroq va tezroq ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa juda zarur vaqtda. Bemorni terlatadi va tanadagi toksinlarni teri orqali chiqarib yuboradi. Takidlanishicha jo'ka gullaridan tayyorlangan damlama insonning shamollash vaqtida antibiotiklar bilan davolangandan ko'ra juda yaxshi samara beradi. Shu sababli bolalarda va Yoshi kattalarda xam ko'pincha maymunjon mevalari va jo'ka gullaridan tayyorlangan choylardan ichib turish tavsiya etiladi.

Angina va qizamiq kasalligida qo'llaniladigan o'simliklar:

Lansetsimon zupturum yoki katta zupturum barglaridan (Fol Plantoginis) 20 gr.
Oddiy tog'jambul yer ustki qismi (Herba Thimi) 20 gr.

Tayyorlanisi:

2 osh qoshiq yig'ma olinadi va ustiga 1,5 stakan qaynagan suv solinadi qopqog'I yopilib 1 soatga damga qo'yiladi. Kuniga 3-4 mahal 1/3-1/4 stakandan ovqatdan keyin qabul qilinadi. Yosh bolalarga 1 choy qoshiqdan, katta bolalarga 1 osh qoshiqdan asal qo'shib ichirish mumkin.

Asal va aloe osimligidan dori vosita sifatida qo'llanilisi.

Aloe usimligi imkimune tizimiga ta'sir etib stimullash xususiyatiga ega. Uning 3 yillik yoki 4 yillik barglari ishlatiladi. Aloening maydaalangani yoki sharbati organizmga tushgandan keyin har bir to'qimani aktivlaydi va kasal to'qimani regeneratsiyalaydi. Natijada bemor axvoi yaxshilanadi. Bu biogen stimulyatorning ta'siridan keyin ba'zi to'qimalarda moddalar almashinuvi kuchayadi, buzilgan funksiyalar tiklanadi. Umuman aloe o'simligidan juda ko'p dorivor surtmalar, kremlar, suyuq dorilar, sharbatlar va in'eksiya uchun eritmalat tayyorlanadi. Jumladan rak to'qimalarni xam aktivlashi mumkin. Shu sabab aloedan foydalanishdan avval albatta shifokor nazoratidan o'tish tavsiya etiladi.

Tayyorlanishi:

3 yillik aloe o'somligining katta barglaridan yig'ib quritiladi va sovutkichga 7-10 kunga qo'yiladi. Sung go'sht maydalagichda maydalanib 100 gram moddaga 200 gr asal aralastiriladi. Past olovda qaynatilib keyingi kungacha olib qo'yilib va yana qaynatib olinadi. 1 choy qoshiq dan ertalab och qoringa ovqatdan 1 soat oldin qabul qilinadi. Immun tizimini oshiradi, ishtaxani ochadi.

Yuqorida keltirilgan barcha retseptlarni qabul qilishdan oldin vrach maslaxatini olgan ma'qul.

Adabiyotlar:

Усманова, М. Б., & Имамова, Ю. А. (2022). ЛУК РЕПЧАТЫЙ– ПРИМЕНЕНИЕ В МЕДИЦИНЕ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 914-917.

Mirzoyeva, F. A., Imamova, Y. A., & Meliqulov, O. J. (2022). Medicinal plants and their properties. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(4), 1140-1144.

Шкурова, Д., Усманова, М., & Имамова, Ю. (2021). Private technology of powders Preparation of powders with abrasives, dyes and hard powders, extracts and essential oils. *Экономика и социум*, (11), 90.

Шкурова, Д., Усманова, М., & Имамова, Ю. (2021). Порошоларинг хусусий тухнологияси тузгувчи, буёвчи ва кийин майдаланувчи моддалар, экстрактлар ва эфир мойлари билан порошоклар таййорлаш. *Экономика и социум*, 11, 90.

Имамова, Ю. А., & Усманова, М. Б. (2022). РОДИОЛЫ РОЗОВАЯ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ РАБОТОСПОСОБНОСТИ ОРГАНИЗМА. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 901-904.

Кўйлиева МУ, Э. М., Усмонова, М., & Имамова, Ю. (2021). General information on the age of Chilonjtyda, its composition, application in folk medicine, its features and their different types, conditions for cultivation. 8. Шкурова, Д., Усманова, М., & Имамова, Ю.

Imomova, Y., Usmonova, M. B., Yo'ldoshev, S., & Ahmadov, J. (2021). DORI VOSITALARINING ZAMONAVIY TAHLIL USULLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(8), 587-596.

Imamova, Y. A., & Meliqulov, O. J. (2022). Dori vositasiga shakl berish va dori vositadagi ta'sir etuvchi moddalarning ajralib chiqishi haqida tushuncha. *Science and Education*, 3(11), 126-134.

Имамова, Ю. А., Усманова, М. Б., & РОДИОЛЫ, Р. ORIENSS. 2022. № Special Issue 4-2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/rodioly-rozovaya-dlya-povysheniyarabotosposobnosti-organizma>.

Имамова, Ю. А. (2023). НЕПРОИЗВОЛЬНОЕ НОЧНОЕ МОЧЕЙСПУСКАНИЕ (ЛЕЧЕНИЕ ТРАВАМИ). *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 15(5), 26-29.

Haydarov, M. (2022). Involuntary Nighttime Urination.(Herbal Treatment). *Texas Journal of Medical Science*, 13, 112-114.

Imamova, Y. A., & Olimjonov, Q. O. (2023). BRONXIAL ASTMA. *Journal of new century innovations*, 25(1), 54-56.

Эрназарова, М. Ш., & Бахромов, Б. З. (2022). Исследования свойств лекарственных растений содержащих алкалоид. *Science and Education*, 3(11), 106-116.

Нажмитдинов, Х. Б., Олимов, С. М., & Бахромова, Б. З. (2022). ПОЛЕЗНЫЕ СВОЙСТВА ФРУКТА–ПЕРСИК. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(9), 327-332.

Вахромова, В. Z., & Ernazarova, M. S. (2022). Dorivor lavanda o'simligi haqida umumiy ma'lumot va uning tibbiyotda qo'llanilishi. *Science and Education*, 3(11), 88-95.

Shernazarovna, E. M., & Zokirovna, B. B. (2023). KAMQONLIK SABABLARI VA UNI TABIIY YO'L BILAN DAVOLASH CHORALARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 15(1), 160-165.

Shernazarovna, E. M., Zokirovna, B. B., & Shuxrat o'g'li, D. B. (2023). RAYHON O'SIMLIGIGA UMUMIY TAVSIF. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 15(1), 166-168.

Shernazarovna, E. M., & Zokirovna, B. B. (2023). YALPIZ (MENTHA) O'SIMLIGINING DORIVOR XUSUSIYATLARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 15(1), 169-172.

Olimov, S. M., & Вахромова, В. Z. (2022). ZANJABIL HAQIDA UMUMIY MA'LUMOT. TIBBIYOTDA QO'LLANILISHI. *Journal of new century innovations*, 14(1), 156-160.